XI. évfolyam. Celldömölk 1915 junius 27. 26. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, [illegible] korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intezendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű panaszlatok.

Szózat.

Irta: Rakosi Jenő.

Az Európát dúló világháboru borzalmasan gazdag képsorozatai felett egy asszonyi alak lebeg, mintha e háboru tüzein keresztülmenve emelkednék tőlünk egy jobb világba.

De bánatos szeme itt csügg az elhagyott földön a maga szegény árváin, akiknek anyja és százezer más árván, akinek patronája volt életében.

Hohenberg Zsófia hercegasszony volt a Zsófia Gyermekszanatórium védőasszonya és most árván maradt tőle a szanatórium maga is.

Mert hiszen azért, amiért e rettentő háboruban a magyar vitézek halálmegvetéssel küzdenek: az ő vére hullott el elsőnek azért a nagy és szent célért.

Azt hittük, hogy a béke munkáiban várja őt egy nagy historikai küldetés nemzetek boldogitása körül, mert lám aki a szerelem csodás és titokzatos lobogója alatt formálta a maga és fenséges férje életet, rakta meg családi fészkét és készült a feladatra, hogy egy koronás főnek legyen gondenyhitő menedéke és biztató angyala: azt váratlanul egy durvább kéz kegyetlenebb történeti küldetésbe taszitotta át könyörtelenül. Ő volt a gondviselestől kiszemelve arra, hogy holttestén át lépjen közibénk e háboru réme, amelynek véres feladata, hogy igazságot tegyen népek, nemzetek, országok és fejedelmek között.

És most, amikor hadaink páratlan kitartása és vitézsége folytán ennek az igazságnak közeledő lépteit mintha már hallanók: gondolatunk odaszáll a fejedelmi asszonyhoz, árvák patronájához, és idézzük elszállt alakját, hogy felmutassuk fogékony szivek előtt.

Mert emléket szántunk neki, hozzá méltó emléket, nem kőbe, hanem szivekbe, hálás gyermekszivekbe vésve.

Testi élete meghalt egy világkatasztrófa zord előjátékában: lelke éljen elmulhatatlanul a jótékonyságban, a segitségben, a szeretetben, a halában.

Hohenberg Zsófia nevére gyermekvédelmi alapot kivánunk létesiteni s ebben fordulunk a magyar nemzet gyermekeihez, hogy segitsenek meg bennünket. Aki valaha boldog volt anyasagától, aki mint gyermek volt boldog édesanyja mellett: aki mint árva valaha könnyet ejtett és érezte [illegible] váratja simogató kezét, avagy aki [illegible] látta vigasztalás nélkül az árvaság keserves abrázatát: a boldog boldogságáért; aki boldogtalan, az azért, mert tudja mit jelent árvának, betegnek, szegénynek, boldogtalannak lenni: mindenki a saját jó szivéért és Hohenberg Zsófiának boldogsága teljében átlőtt anyai szivéért jöjjön és segitsen adományával nemes és szent célunkban.

A háboruban elfolyt vér, a békében folyandó könnyözön keserveit akarjuk enyhiteni és egy martirasszony tragikus halálának emlékébe kapcsoljuk a jó cselekedetet, melyre társul kérjük a magyar társadalom szivét, lelkét, eszét és becsületes két kezét, Isten és az árvák nevében.

Türelem!

Amikor békéhez szokott lelkületünket a háboru harsogása riasztotta föl, [illegible] hazánk forrongásai élettünk, nemzetünk és annak igazságának védelmére.

Nem kivantuk a háborut és mielőtt általunk továbbra föl nem tartóztathatóvá kitört, évek során át toldoztuk-foltoztuk a szétmálni készülő békét. Diplomáciai sakkhuzasok, kisebb, sőt olykor bizony nagyobb, tekintélyünket is érintő sérelmek látszólag nyugodt eltürése voltak a fércek, melyekkel a foszladozó, megtépázott béketakarót javitgatni, összetartani igyekeztünk. Bántódásaink ellen nem tettünk egyebet, csak szárazon tartottuk a puskaporunkat, daczára annak, hogy ez mérhetetlen anyagi és tán nem kisebb erkölcsi megerőltetésünkbe került, de nem akartuk a háborut, amely most már tizenegy hónapja dul.

Tizenegy hónap! Csoda-e, hogy békéhez szokott, békében nevelkedett lelkületünk a pusztitások ily hosszu tartama után a nem általunk megrendített béke eszméjével kezd foglalkozni?

Lehet-e ma békéről beszélni? — Hogyne! A háboru kezdete óta mindig lehetett róla beszélni, hiszen a cél nem a háboru, — cél csak a béke lehet és maganak a háborunak nincs más célja, mint a béke.

A békének — mint célnak — azonban olyannak kell lennie, hogy annak elérésével tényleg el is érjük, amit tőle várunk.

Sokan azt hiszik, hogy a béke önmagában, bárminő legyen is az, mindenképpen kivánatos cél; legföljebb azt nem szeretnék, hogy vitalis érdekeinket szolgáló területeket veszitsünk el. Ámde területvesztesége és egyéb közvetlen érvágások nélkül is Németországnak és még sokkal inkább Ausztriának és Magyarországnak legutóbb a békeesztendők hosszu sorát kellett végig szenvedniök, melyek — ha még több efajta „békeesztendő"-t kellett volna átélnünk, — örökös és általános nyugtalanitásaikkal a velük járó, folyton ismétlődő kényszer-mozgósitásaikkal, szüntelen pánikszerű megrázkódtatásaikkal és egész közgazdasági életünket alattomosan szipolyozó gyöngéseikkel, a középponti hatalmáknak minden egészséges és jogos törekvését kiméletlenül gátló megszoritásaikkal és épp oly szemérmetlen kedvezéseikkel a középponti hatalmak ellenségeinek szolgáltak, alighanem sokkal kártékonyabbak; rombolóbbak és végzetesebbé váltak volna, mint az egy, vagy másfél évig tartó haboru, mely — befejezése után — legkevesebb egy-két emberöltőre kiható kiegyezést eredményez. A cél tehát az, hogy a haboru szilárd jellegű, könnyen, esetleg könnyelmüen föl nem bontható kiegyezéssel nyerjen befejezést és a haboru vége ne jelentse a régi állapotokba való visszaesést. A sok vér- és pénzáldozat igy mind kárba veszett volna és a háborunak alig lett volna egyéb értelme, mint megmutatni a világnak, hogy hősiesen tudunk harcolni.

Nyugodtan várnunk kell nekünk, itthonmaradottaknak, mig a kivánatos béke megkötésére álkalmas időpont elérkezik. Derék, vitéz hadseregünk önfőláldozó harca kedvező békére fog alapot szolgáltatni, — ebben föltétlenül bizhatunk. Lehet, hogy előbb, mint hisszük. Csak türelem, kitartás és serény munkálkodas azon a téren, amelyre bennünket hivatásunk e viharos időben állitott. Mutassuk ki egymás iránti őszinte szeretetünket, különösen most, hogy életünkért, jövőnkért, hazánkért, mindenünkért harcolnunk kell; vegyünk részt társadalmi munkában, a szegény családanyák és elhagyottak segitésében! Ezt ugyancsak megérdemlik katonáink, ezzel nagy gondot emelünk le lelükről. Türelem és kitartás! Hősiességre nemcsak a harctéren van szükség: hanem itthon is. Szükség van azért, mert nemcsak ott, hanem itthon is küzdelem és szenvedés az éret: sebek nemcsak a testeken, hanem a lelkeken is esnek és vérzik minálunk is sok-sok szív! Ezekre balzsam kell, kell ír és enyhülés, amely abban áll, hogy megnyugszunk Isten szent akaratán.

Türelem, kitartás családunkért, hazánkért, magyar nemzetünkért!

Kovács Marcsa cérnaszála.

— Legenda. —

Irta: Bévárdy Gyula.

Hegedü szól, cimbalom zeng,
Sürit rikolt a klárinét,
Belemordúl a nagy bőgő,
Hangja messze hallik innét.

Vég Pál tartja lakodalmát
Parádésan sok vendéggel
S mig mulatnak öccse: Bödi
Halkan beszél kedvesével.

»Karcsu darázs derekadat
Kovacs Marcsa hadd karolom,
Amig édes szép nótádat
Eléneklem, eldanolom«.

»Ne bántsa a derekamat,
Ne dalolja a nótámat,
Elfárad a gyönge karja,
Elvesz érce a hangjának«.

»Szivem Marcsa! Mért vagy hozzám
Oly kegyetlen pár hét óta,
Tőlem, ha jön, bánt már talán
Az ölelés, a víg nóta?

Ugy-e nincs ugy? Hisz' te jó vagy,
Menj, hozz cérnat, szép fehéret,
Te vard meg az üngöm ujját,
Jól vard meg, mert addig élek!«

»Hogy addig él!?« — Kovács Marcsa
Ránt a vállán, szeme villan . . .
S cérna helyett pamutot vesz,
S nem ver szive szaporábban.

Azon jár már gondolatja:
A felvégi Barkó Feri
Hogyha látja, fényes tervvel
Beszéli a fülét, teli.

Elmondja, hogy: »Hat ökre jár
Szántani ki a határba,
Kincs marhája is szépen van,
És azt mind-mind néki szánta.

Mit adhat a Vég. Boldizsár?
Szegénységét? Büszkeségét?
Lehet büszke, aki szegény?
Nem, ne adja annak szivét.

Néki inkább! Majd meglátja,
Hogy becsüli, hogy imádja,
S aztán szóljon, mindig kéznél
Van ünneplő szép ruhája.

Pap elé, vagy jegyző elé
Örömest fog vele menni . . .«
Tiszta sor ez, Barkó Ferit
Kell a szivbe belevenni.

De Bódinak az a szava:
»Hogy eddig él!« Lehet-e ez?
De hogy lehet! Ez a Bódi
Mindig olyan furcsát tervez.

Diktum-faktum Barkó Feri
Százszor különb legény nála,
Ha igaz, hogy ettől is függ,
Előbb szakad pamut szála.

De egyszerre lárma hallik;
»Trónörököst meggyilkolták!
Belgrád előtt szól az ágyu,
Ölik már a gyilkos hordát!«

Lakodalmas hejje-hujja
Némuljon el, más lesz a tánc,
Menyasszonynak, a legyvernek
Jó ágyasház lesz majd a sánc.

Oda minden magyar ember,
Hazát védni az áldóját,
Kit hajt vére, nem lép félre,
S hűn követi a zászlóját!

»Marcsa hugom! Adsza kezed,
Hazám hivott, én elmegyek.
Ne kinozzál, légy hű hozzám,
A szivedben csak én legyek.

Őrizzen az igaz Isten.
S áldja minden léptedet meg!« . . .
Szólna tovább, de mit szóljon,
Nincs sok szava szerelmesnek.

Kovács Marcsa megmutatja,
Mintha, mintha keseregne,
Furcsa csak az, hogy már másnap
Barkó Feri ölelgette.

*

Kovács Marcsa mért oly halvány,
Oly szomorú mindkét orcád?
Fél év alatt elhervadtál,
Meguntad tán Ferid csókját?

»Verje meg őt a nagy Isten,
Falu csúfja amért lettem.
Verje meg azt az orvost is,
Kinél én őt kimentettem.

Hah! A gyáva! Hogy könyörgött,
Hogy én járjak dolga után,
S megigérte, hogy majd elvesz . . .
És eldobott a gaz, hitvány.

Nem viselek többé pártát,
Nem veszem fel piros szoknyám,
Elhervad még a virág is
Csetlő-botló lábamnyomán.

És ő szegény küzd és szenved,
És azünge már szakadoz . . .
Jaj; Cérnával mért nem vártam,
Pamutja már elmaradoz.

A mezőkön, kint a réten,
Fennt a légben, minden ágon,
Árokparton, kis virágon,
Szép ruhámon is ott látóm.

Ráfonódik derekamra,
Mint egykoron az ő karja,
S táncra visz el; Huzd rá cigány,
Táncolnom kell, ő akarja.

Huzzad cigány keservesen,
Hogy a szivem megrepedjen,
Hogy a szivem rajta kivül
Soha mást ne szerethessen.

Hogy a szivem bünét, baját,
Sötét sirba eltemessem,
Hogy aztán ő könnyes szemmel
Mindhalálig szerethessen.

Huzzad cigány nagyobb tűzzel,
Hadd táncolok a kedvemre,
Hogy ne hányja hűtlenségem
Senki fia a szememre!«

Zene ha szól, táncra perdül
Szilajon így egymagában,
És azt hiszi, ottan pihen
A kedvese két karjában.

És ha ősszel ökörnyált lát,
Összeszedi minden szálát,
Nehogy más is használhassa
Kovács Marcsa rongy cérnáját!

*

Majd ha láttok késő ősszel
„*Kovács Marcsa cérnaszálát*“,
Hűtlen lánynak meséljétek
Az ökörnyál legendáját.

1915. junius hó.

Az élelmi cikkek árának megállapitása.

Városunk polgárságának tekintélyes része ezen érdemben az alábbi beadványt intézte a hatósághoz:

Tek. Takách Márton főszolgabiró urnak
Czelldömölk.

Tekintetes Főszolgabiró Ur!

Semmiképpen sem türhető már el egyeseknek azon eljárása, hogy az élelmi cikkekért megokolatlanul magas árakat követelnek a helyi piacon és valósággal kizsákmányolják a fogyasztó közönséget. Ezen gyilkos állapoton közhatalommal, gyorsan és erélyesen változtatni kell.

A m. kir. belügyminiszternek az élelmi szerekkel és egyébb elsőrendü szükségleti cikkekkel való ellátás körül tapasztalt viszszaélések meggátlása tárgyában 5600/1914. sz. a. kiadott körrendelete kihágásnak minősiti az árusitott élelmiszerek árának aránytalanul magas összegben való megszabását és elrendeli, hogy ezeket a kihágásokat a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető biróságok állapitsák meg és büntessék.

Már most tisztára a hatóság belátásától függ megállapitani azt, hogy vidékenként — járásonként — mi az aránytalanul magas ár, a melyért a drágitókat büntetni lehet és kell. Ugyancsak az elsőfoku hatóságnak tisztében áll ezt megállapitva, közhirré tétetni azon maximális árakat, a melyeknél magasabbat a helyi viszonyok szerint már nem tart jogosultnak és büntetni fog.

Semmi törvényes akadálya nincsen annak, hogy az elsőfoku rendőrhatóság ezen ármegállapitási jogát gyakorolja, a minek gyakorlása égetően szükségessé vált és elsőrendü közérdek.

Tisztelettel kérjük tehát Főszolgabiró Urat, hogy a legfontosabb élelmiszerek maximális árát akár saját belátása alapján, akár a termelők, árusok és fogyasztók egy részének megállapitása után, sürgősen megállapitani, ezen ármegállapitó határozatát járása területén közhirré tenni és arról elől alulirottat értesiteni méltóztassék.

Czelldömölk, 1915. junius 21.

Tisztelettel
aláirások.

Amint értesülünk, a hatóság méltányolta városunk polgárságának minden tekintetben jogos kérelmét és már össze is hivta értekezletre a termelők, árusok és fogyasztók képviselőit, mely szükebb körü bizottság véleményének meghallgatása után a maximális árakat megállapitja, határozatát a járás területén kihirdeti és ezzel mintegy hatalmas csapással véget vet a közélelmezés terén felburjánzott türhetetlen állapotnak.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.

Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! — Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszertárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképen kitünő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fill. 1 tubus.) Kitünő szer női kezek gondozására.

HIREK.

Ünnepi istentisztelet. Az apátsági templomban ma délelőtt 9-órakor Lemberg városának visszafoglalása örömére hálaadó istentisztelet tartatik, melyen a hatóságok is megjelennek. — (Érdekes tudni, hogy IV. Béla királyunknak két veje volt ukrajnai herceg: az egyik Rosztizláv, Mihály csernigovi fejedelem fia, — a másik Leó, Halics és Lodoméria fejedelmének, Danilónak fia. Csernigov, Halics és Lodoméria a kiewi nagyfejedelemséghez, a mai Ukrainához tartozó önálló fejedelemséghez tartoztak s fejedelmeik a tatárok elől Kiew bukása után (1240) menekültek IV. Béla udvarába. Béla királynak Leó veje alapitotta Lemberg városát.)

III. Lajos bajor királyt a müncheniek nagyszerü ünnepséggel üdvözöltek a nagy győzelmek alkalmából. A királyi pár megjelent a palota erkélyén s a király megható beszédben köszönte meg a hadsereg vitézségét, a polgárság, az egész nép kitartását, önfeláldozó szorgalmát. Talán közelebb jutottunk a békéhez — ugymond —, de még nagy türelemre és kitartásra van szükségünk mindaddig, mig a világ minden táján található ellenségeink teljesen le lesznek gyűrve.

Signum Laudis. Dr. Hubert János tartalékos hadnagy az északi harctéren kapott életveszélyes sebeiben elhunyt hős honfitársunk, az ellenség előtt tanusitott bátor magatartásáért a »Signum Laudis«-szal tüntettetett ki. A kitüntetés febr. hó 18-iki keltezéssel most érkezett le a város elöljáróságához és Loránth Gyula főjegyző kézbesitette az elhunyt fivérének, Hubert Sámuel vendéglősnek.

Áthelyezés. Lacza János, a helybeli járásbiróságtól a váczi járasbirósághoz áthelyezett irnokot a kir. főügyész a szombathelyi kir. ügyészséghez nevezte ki és helyezte át hasonminőségben.

Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap. A gyermekszanatórium mozgalom élén mint fővédnök a mártirhalált halt Hohenberg Zsófia hercegasszony állott. Gróf Zichy János javaslatára a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület »Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap«-ot kíván létesiteni, feladatul tűzvén ki ezen alappal a háboru által sujtott szerencsétlen beteg árvák megmentését. Isten és az árvák nevében fordul most ezen cél érdekében Rákosi Jenő lapunk első helyén leközölt gyönyörű »Szózat«-ával a társadalom nagylelkűségéhez. A Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi alap javára szánt adományokat lapunk is elfogadja és gyűjtő iveket a Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület központi irodája (Budapest, VIII., Stahly-utca 15. I. em.) küld.

Választmányi gyűlés. A Marczalvölgyi Vizitársulat választmánya f. hó 29-én délután 2 órakor a városháza tanácstermében gyűlést tart. Tárgya: 1) Németh Ede nemeskocsi polnár kérvényének elintézése és 2) Lázár József inditványa a Marczal csatornáinak hadifoglyokkal leendő kitisztogatása tárgyában.

A hadisegély megvonása. Az 1914. évi XLV. t.-c. 7. §-a kimondja, hogy mindazok, akik a mezőgazdasági munka megnyiltával nem élnek a kínálkozó kereseti alkalmakkal, vagyis nem mennek el napszámba, hadisegélyüket elvesztik. Minthogy munkaalkalomban bőség van, mindazon hadisegélyben részesülők, akik munkát nem vállaltak, sürgősen jelentkezzenek, mert ha nem vállalnak munkát, további segélyezésüket beszüntetik. Már több helyről feljelentés érkezett, hogy egyes hadisegélyt élvezők nem mennek munkára. A munkateljesitést a legszigorubban fogja ellenőriztetni a hatóság és a Hadsegélyző bizottság.

A honvédségnél tábori ágyusezred van Bpesten, Versecen, Enyingen, Ersekujváron, Marosvásárhelyen, Zagrábban, Veszprémben, Lugoson, azonkivül van egy honvéd lovagló tüzérosztály, melynek állomáshelye Szegeden van.

Az egész Galicia — irja Szadeczky K. Lajos — most siralom völgye. A lengyel is elmondhatta magáról, mint annak idején a magyar kuruc énekelte, hogy »vérrel szántja földjét, vérrel boronálja«. Most az aggasztja: lesz-e s milyen aratása? A föld csak megtermi a maga gyümölcsét, a szárazság ellenére is elég szépen zöldül s borul kalászba a mező. De mit hoz a jövendő? A visszavándorló lengyeleket nemcsak az élet gondja aggasztja, de »recrudescunt vulnera« (II. Rákóczi Ferenc: »kinjulnak a sebek«. Szerk.) s most igazán és méltán »busul a lengyel honja állapotján«. A háboru zivatara leginkább az ő házajukat érte, földulta ellenség és barát falvaikat, házaikat s azon töprengenek: lesz-e és milyen a föltámadás, vagy még tovább is szenvedniök kell e ősatyáik büneiért?

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara mult szerdán tartott rendkivüli közgyűlésében Spiegel Szigfridet, a kamara eddigi alelnökét egyhangulag a kamara elnökévé megválasztotta.

Te Deum. A polgári fiuiskola növendékeinek tedeuma f. hó 29-én reggel 8 órakor lesz megtartva, melynek végeztével az iskola helyiségeiben a bizonyitványok, értesitők és jutalmak kiosztása következik.

A vasvármegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya foglalkozván az Orsz. M. G. E.-nek azon átiratával, melyben az idei termésnek az állam által történő *lefoglalása ellen* állásfoglalásra felkér, szótöbbséggel hozott határozat alapján kijelentette a választmány, hogy az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület álláspontját helyesli s ez ügyben a kormányhoz fölir.

Milyen lesz a termés? Ez a roppant fontos kérdés izgatja most a gazdasági közvéleményt még pedig nemcsak nálunk, hanem Ausztriában és Németországban, — sőt az antant körében egyaránt. Megállapithatjuk, hogy a naponta érkező nem hivatalos jelentések rendkivül megnyugtatók s ha a legközelebbi négy öt hét a jó reménységet igazolni fogja, (ami iránt nem lehet kétség), az ország az átlagot okvetlenül jelentékenyen felülmuló jó termésre számithat: Ebben a bizvást remélhető esetben kérdés tárgya lehetne az is, hogy a szabad áruforgalmat esetleg mily mértékben állithatják vissza. A N. W. T. mai számában a termés valószinű arányára nézve erdekes szakszerű becslés foglaltatik. E szerint Magyarországon Horvátországgal együtt 46 millió mázsa buzára, 13·5 millió mázsa rozsra, 15·10 millió mázsa árpára, 13 millió mázsa zabra, 48·50 millió mázsa tengerire, 2·7 millió mázsa hüvelyesre és 53·2 millió mázsa burgonyára lehet számitani. A monopolisztikus kezelés esetén tehát 192 millió mázsa termés közvetitése jutna a rekviráló monopólium üzletének hatáskörébe, ennek az üzletnek hitelelőlegező részletével együtt. A bécsi lap kombinációja szerint az osztrák termés eredménye 198·3 millió mázsa gabonát, hüvelyest és burgonyát utalna a rekviráló csoport hatáskörébe. Ezek a kiragadott számok adják a mértékét annak a milliárdos kereskedelmi és pénzforgalomnak, a melynek helyes lebonyolitása a végső döntés alapos megfontolását követeli a kormányoktól. — A hivatalos lap jun. 19-diki száma közölte a »Haditermény-részvénytársaság« alapitója gyanánt eljáró magyar királyi kormány nevében Tisza István gróf miniszterelnök által kibocsátott alapitási tervezetet és az aláirási fölhivást az alakitandó Haditermény-részvénytársaság részvényeinek a jegyzésére nézve. Az alapitási tervezet szerint a vállalat tárgyai: mezőgazdasági termányeknek vagy ilyenekből előállitott gyártmányoknak a folyó háboru folytán *közérdekből szükségessé váló* beszerzése, tárolása és forgalombahozatala. A vállalat alaptőkéje 20 millió korona, mely 2000 darab 10.000 korona névértékű részvényre oszlik. Az aláirás záródott junius 24-dikén d. u. 1 órakor, az alakuló közgyűlést pedig a kereskedelmi minisztériumban tegnap — 26-án — délben tartották meg.

Lemberg örömére . . . Lemberg visszafoglalásának hirére városunkban is tetőfokra hágott az öröm és jókedv. Látható jele ennek a város fellobogózása, hallható jele pedig a Félix-ligeti parázs kis muri, amit egy asztaltársaság röztönzött csütörtök este cigányzenével és szalonna-pörkölléssel egybekötve.

A bot az iskolában. Szabadkáról irják: A jasszibarai (sümlyéki) elemi iskola IV. fiuosztályának tanitónője a vásott gyermekeket sehogy sem tudta fékentartani. Végre az utolsó argumentumhoz, a testi fenyitéshez fordult, elnaspángolt egy romlott, vásott nebulót, aki nyiltan megtagadta az engedelmességet, többször kerülte az iskolát és aki az utcán a tanitója szemeláttára cigarettára gyujtott. A tanitónő eljárását az egész tanitótestület helyeselte és gyűlést tartván, kimondotta, hogy a tanitónő kötelességszerűen járt el és kollégái ezért vele szolidaritást vállalnak. A megbüntetett tanuló atyja azonban a tanitónő ellen a járásbiróságnál feljelentést tett. A szabadkai kir. járásbiróság a tanitónőt fölmentette. Hasonlóan járt el most a szabadkai kir. törvényszék is, mint fellebbviteli biróság, helybenhagyván az elsőbiróság itéletét.

Hadiadó. Jelentettük annak idején mi is, hogy a hadi állapotra való tekintettel a magyar kormány elhatározta, hogy hadiadóval rójja meg mindazokat, akiknek évi jövedelme meghaladja a 20 ezer koronát. Vas vármegye területén eddig a kir. pénzügyigazgatóság kimutatása szerint javaslatba van hozva a hadiadóra 220 egyén. Ezek között van például Szombathely városában 80: Mikes János gróf, megyéspüspök, id. Heinrich Mór, Ungar Zsigmond, Weiner Károly, Kredics Ferenc dr., Békássy István, Weiner Miksa, Grünwald Ödön, Stricker József, Legáth Gábor, Weiner Nándor stb. A sárvári járásban a jövedelmi adót fizetők száma 20. Első helyen állanak: Hatvany Béla báró, felsőbüki Nagy Sándor, a bajor királyné; foglalkozási ágak szerint iparos és kereskedő 6, hivatalnok 3, földbirtokos és bérlő 11. A *czelldömölki* járásban 19 egyén között első helyen állanak: Háczky Sándor, felsőbüki ifj. Nagy Sándor, foglalkozási ágak szerint: 4 kereskedő, 3 orvos, 1 ügyvéd és 12 földbirtokos. A vármegyében a legnagyobb jövedelmi adót fizetők: J. M. Miller (felsőőri járás), Batthyány-Strattmann László herceg, Hatvany Béla báró, felsőbüki Nagy Sándor, akik 50.000 koronán felüli jövedelem után fizetik a hadiadót. A vármegye járásaiban összeirattak 20,000 koronán felüli jövedelmet 5 millió 703 ezer koronát, Szombathely városában 3 mill. 330 ezer koronát, Vas vármegyében összesen 9 millió 300 ezer koronát. Az összeirás után fizetnek a vidékiek 374.000 koronát, a szombathelyiek 99 ezer koronát, összesen: 473 ezer koronát.

A czelldömölki piacról. A héten uj burgonyát hozott be a czelldömölki piacra egyik falusi asszony. A vevő kérdi tőle, hogy mennyiért adja.

— Ötven fillér kilója, — volt a falusi asszony válasza.

— Hogy lehet ilyen drága? — méltatlankodik a vevő.

— Örüljenek, ha ennyiért is kapnak, — volt a szemtelen válasz.

Megjegyezzük, hogy az eset megtörtént valóság és pedig abban az időben, amikor Budapesten 16 fillér az uj burgonya ára.

A Pesti magyar kereskedelmi bank budapesti főintézete közvetit Oroszországba hadifoglyaink részére távirati és rendes átutalásokat, a semleges államokban levő bankok révén. Közelebbi utbaigazitást a bank ad.

Polgári iskolánk államsegélye. Tudvalevő, hogy polgári fiuiskolánk létesitése a megigért államsegély következtében történt. Az állam most értesitette a községet, hogy az iskola céljaira 700 korona összeget utalt ki.

A sebesült katonáknak. Tokorcs község közönsége 22 szép kenyeret és 175 drb tojást ajándékozott sebesült harcosainknak. Illesse a jólelkü adakozókat hálás köszönet.

Kormányrendeletek. A kormány az uj termés rekvirálására és az uj haditermény-részvénytársaság alakitására vonatkozólag több rendeletet adott ki. Az első rendelet kimondja, hogy az 1915. évi buza, rozs, kétszeres, árpa és zabtermés árusitása és forgalombahozatala csak a minisztérium rendelkezési értelmében és az általa megállapitott feltételek értelmében történhetik; a másik felhivást tartalmaz a haditermény-részvénytársaság kibocsátandó részvényeinek jegyzésére, hogy a mezőgazdasági termények közérdekből szükséges beszerzése, tárolása és forgalombahozatala biztositható legyen. A harmadik rendelet értelmében több mint öt havi korlátozás után a kormányrendelete most fölszabaditja a vámőrlő malmokat az őrlési tilalom alól, amennyiben a közfogyasztásra szánt buza-, rozs-, árpa és tengeriliszt előállitásának és forgalombahozatalának szabályozásáról 1113-1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletének 10. § ban a vámőrlő malmok tekintetében megállapitott rendelkezései hatályon kivül helyeztetnek. Ehhez képest a vámőrlő malmok ezentul buzát és rozsot szabadon őrölhetnek és az őröltető fél nem köteles árpát vagy tengerit őrlés végett egyidejűleg magával hozni, vagy a vámőrlő malomtól beszerezni.

Az aratási munkák biztositása céljából a hadvezetőség szabadságolja a fegyverben álló gazdáknak és gazdasági munkásoknak a hadműveleteknél idejglenesen nélkülözhető részét. A szabadságolást a szabadságolandóknak maguknak kell rapporton kérniök. Az önálló gazdák csak saját birtokukra kapnak szabadságot, a munkások oda, ahol utoljára dolgoztak. A szabadság általában 14 napra szól, amelybe méltányos esetekben az utazás idejét nem számitják bele. A törvényhatóságok és elöljáróságok kötelesek a csendőrség bevonásával szigoruan ellenőrizni, vajjon a szabadságolt legénység valóban a kérdéses aratási munkát látja-e el. A hadügyminiszter a szabadságolásnak e módján kivül meg arról is gondoskodott, hogy az aratási munkák céljából a községek vagy a földbirtokosok kivánságára munkáscsoportok bocsáttassanak rendelkezésre, amelyek kapnak zsoldot és ellátási költséget s ezenkivül az igénybevevő hatóságoktól, illetőleg földbirtokosoktól a helyi viszonyoknak megfelelő munkabér pótlékot is.

Adományok a katonáknak. A czelldömölki kórházak és vasuti üditő-állomas részére az utóbbi héten a következő adományok érkéztek: Bisiczky Ödönné (Czelldömölk) 10 K, Klein Vilmos (Czelldömölk) naponta 10 l. tej, Gyömörey György (Inta) naponta 10 l. tej, Göttmann Bódog (Czelldömölk) 1 kosár meggy, Hönig Sámuelné (Czelldömölk) 1 kosár cseresznye, Hrabovszky Morné (Czelldömölk) ugorka, meggy, ribizli, porcukor, Klaffi Gyula naponta 6 üveg szódaviz a Vöröskereztbe, az üditő-állomás részére naponta 2 üveg szódaviz. Külsővat községből, Magassy Lajosné gyüjtése 17 kenyér. Adakozók nevei: Körmendy Józsefné, Horváth Jánosné, Szalay Józsefné, Kovács Ferencné, Kovacs Józsefné, Kovács Mihálynné, Gallos Dénesné, Pethő Dánielné, Gancs Jánosné, Szabó Lajosné, Király Dávidné, Koller Antalné, Németh Istvánné, Tompa Ferencné, Hajba Imréné, Bodor Sándorné, Szabó Józsefné, Nagy Károlyné és Józsefné, N. N., Varga Imréné, Szücs Jánosné, Német Istvánné, Molnár Istvánné, Sarlay Gyuláné (Külsővat) 1 nagy üveg uborka. *Hadikórháznak:* Rosenberger Miksáné mindennap 2 l. tej, koltai Vidos Józsefné mindennap 10 l. tej, Klaffi Gyula mindennap 10 üveg szódaviz, Kis Sámuelné Kemenesmagasi 32 drb. tojás, 7 kg. bab.

Apró hirek. Körmenden gyanus kolera-esetek merültek föl, azért a 18 éveseket nem is ott, hanem Nagycsákányban sorozzák. A körmendi jun. 24-dikére eső országos vásárt is betiltotta a főszolgabiró. — Az osffyasszonyfai állomás mellett felállitott hatalmas fogolytábornak minden nap sok látogatója van, ahol Mészáros János czelldömölki Griffszállótulajdonos kantinjában üditik fel a kirándulás fáradalmait, pihenő tagjaikat. — Münchenből jelentik: A bajor sörgyárak szövetsége a sör árát literenkint 2 pfenniggel ismételten megdrágitotta, ugy, hogy a barna sört most 32, a világosat 34 pfennigért adják. A gyárak az áremelés okául azt hozzák föl, hogy a hadvezetőség a katonaság számára annyit rekvirált, hogy a fogyasztás kielégitését masképpen nem tudják biztositani. — Ismert német fabehozatali cégek legutóbb nagytomegü kőrisfát vásároltak horvátországi, szlavoniai és magyarországi erdőbirtokosoktól, melyet hadirendeltetésü kocsi és kocsialkotórész készitésénél használnak föl. — A budapesti ipari és kereskedelmi munkásközvetitő-intézet junius 18 diki kimutatása szerint 1844 munkás és 573 munkásnő keres foglalkozást. — Temesvárról jelentik, hogy a Délvidéken, ahol kétszeresen lehet érezni a harctér közeiségét, a mezőgazdák napokon át futkostak fühöz-fához, hogy a szőlő munkát zavartalanul elvégezhessék. Nemrég fölkeresték az ottani nemzet csapatok parancsnokát is, aki a legnagyobb szerességgel gondoskodott arról, hogy a magyar katonának mindenben a gazdák segitségére legyenek. — Fiume Budapesttől vasuton 615 kilométerre van és légvonalban körülbelül 420 klm. — A vezérezredes rangban a tábornagy és altábornagy között van; küönben a magyar »vezérezredes« elnevezés éppen nem szerencsés. — Pénzt orosz fogságban levőknek lehet küldeni, de ezeket a küldeményeket a posta csakis a feladó felelősségére veszi föl; irni pedig csak nyitott levelezőlapon lehet.

Gabonakereskedők mozgalma. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara gabonakereskedelmi érdekeltsége az uj termés forgalombahozataláról megjelent kormányrendelettel szemben föliratot intézett a keresk. miniszterhez. Más kamarák is mozgolódnak és állásfoglalásukból afféle lehet következtetni, hogy a *kisebb érdekeltek ezrei* a gabonaforgalmi társaság részvényeinek jegyzésére adott módot puszta formalitásnak tartják és e részvényeket hozzáférhetetlennek gondolják. Legsürübben az a vélemény merül föl a panaszokból, hogy a megszabott 20 milliós keret szük a *milliárdos forgalom* és az ezzel arányos előlegüzlet lebonyolitására, tehát a megalakulás után a keret kibővitése válik majd szükségessé — azok javára, akiknek a jegyzés már most sikerült.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. (Debreczen). A jóleső figyelemért köszönet. Levél megy. — Üdv.

B. Gy. Sulyos sebeiből való gyógyulásának szivből örülünk. Hisszük, hogy az isteni gondviselés volt Önnel a harc mezején, amely megóvta az élet számára. Üdvözöljük.

S. Sándor. Kivánjuk, hogy minden terve sikerre járjon. Csakhogy ember tervez, Isten végez.

G. Vilmos. Még hosszu időbe telik, mig a harctérre kerül. Addig sok minden történhetik.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Eladó ház.

— 10 évig adómentes —

Az épületen van: 3 lakószoba, fürdő- és előszoba, konyha, éléskamra, pince, mosókonyha, baromfi-udvar, kert és mellékhelyiségek.

Bővebb értesités nyerhető lapunk kiadóhivatalában.

Alapitva 1804. Alapitva 1804.

HOFFMANN JOZSEF

kávé-nagypörköldéjének iz és zamat tekintetében felülmulhatatlan

PÖRKÖLT KÁVÉI:

»Udvari keverék«	á K	6·—
»Kolumbus«	á K	4·80
»Kubanus«	á K	4·40

állandóan friss pörkölésben, 1/2, 1/4 és 1/8 kg-os csomagokban kapható:

GAYER GYULA

vas és fűszerkeresk. Czelldömölkön.

Követelje azonban, hogy szállitója Önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékü silány utánzatot, mint »ép oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek:

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K.
1204. sz. »Superfinom« minőség 8 K.

Kapható: Dr Bisitzky András gyógyszertárában Czelldömölkön.

Temetkezési vállalat.

Czelldömölkön a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot

létesitettem.

Beszerezhetők nálam az összes **temetkezési** cikkek, **diszes érc- és fakoporsók, sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig vállalok.

Ravatal-felállitás megegyezés szerint.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakás: **Ferénc József-utca.**

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A

„SZANITÉC" TETŰPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész **tábori csomag** csak a cimet kell ráirni **kapható 1 koronáért.** Aérjünk azonban határozottan **„Szanitéc"-port,** mert mint minden jónak, ennek is akadt silány utánzata. Ahol nem volna kapható oda 3 dobozt utánvéttel küld, Fürjytára, Monos.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.